

vymluvit! Nejednou mne pozoroval s úsměvem, jak hledám celé hodiny někde založenou knihu. Pak mi napsal na kus papíru „Zachovávej pořádek a pořádek zachová tebe!“

Jeho pedantství se mu jednou vymstilo. A to, když poslal svou kondolenci jedné neslyšící, která ztratila manžela. Po několika měsících ji potkal na ulici a chtěl ji přátelsky oslovit. Ta dáma se od něho uraženě odvrátila. Doma mi příhodu vyprávěl a já chtěl ukázat předlohu kondolence. I tyto texty napsané zejména v cizích jazycích pro svou mezinárodní korespondenci, si schovával. Text kondolence byl v pořádku. Nedalo mi to. „A cos napsal na obálku?“ Odpověděl: „Vážená paní Anastázie Novotná, nyní vdova“.

Má druhá ukázka je příkladem tatínkovy fenomenální paměti, především vizuální, která se s přibývajícimi lety spíše zdokonalovala než zhoršovala. Stalo se na jaře 1980, kdy za mnou přiletěl do Londýna. Bylo to naše poslední setkání, protože krátce na to jsem se odstěhoval do USA za rodinou. Proseděli jsme spolu celé večery. Měl jsem před sebou dlouhý seznam jmen a míst, která už kromě něho nikdo na světě nedokázal objasnit. Měl jsem jakýsi hrubý přehled o tom, kde v Praze jeho rodina bydlela a jaké školy či ústavy pro hluchoněmé navštěvoval.

Vzpomněl jsem si, že mi tatínek jednou vyprávěl o krátkém pobytu na Moravě ve Valašském Meziříčí, kde byla roku 1910 dokončena stavba Zemského ústavu pro výchovu hluchoněmých dětí. Vyučování podle nejnovější „orální“ metody bylo zahájeno v lednu 1911. Jitka Haunerová, která sledovala vývoj pedagogiky neslyšících, se rozhodla pro svého syna Viléma novou metodu vyzkoušet. Přestěhovala se na dva roky se svými syny do Valašského Meziříčí (její druhý syn Edgar byl slyšící). Muselo to být v roce 1913, protože tatínek ústav více jak rok nenavštěvoval. Válka zna-

menala přerušení výuky pro neslyšící. Ústav byl předán vojenské správě jako lazaret. Napůl žertem jsem se zeptal, jestli si za ten rok vůbec dokázal zapamatovat někoho ze svých spolužáků. Tatínek vzal tužku a papír a napsal pod sebe asi devět jmen, omlouvaje se, že si jich nepamatuje více.

VZPOMÍNKA RNDR. JOSEFA BROŽÍKA

Manželé Vilém a Gertruda Haunerovi patřili do okruhu známých mých rodičů. Už jako malý kluk jsem se s nimi pravidelně setkával. V šedesátých letech oba působili zajímavě a také trochu exoticky. Pan Hauner byl vyzábblé postavy, nosil motýlka a paní Gerta (jak jsme jí zkráceně říkali) byla Němka. Oba byli neslyšící a ovládali několik cizích jazyků, což byl zjev zcela výjimečný. Vilém Hauner pomáhal řadě neslyšících s překladem dopisů z nebo do angličtiny. Před více než padesáti lety nebylo ani mnoho slyšících, kteří ovládali angličtinu. Natož neslyšící! Je zajímavé, že si před svatbou Vilém a Gerta dopisovali francouzsky.

Se základy angličtiny jsem se seznámil právě u pana Haunera. Vysvětloval mi základy, a že Angličané píší a vyslovují většinou jinak. Pochvaloval si, že angličtina nerozlišuje mezi vykáním a tykáním a že by se toto mělo zavést i v češtině. On sám mi jako chlapci v pubertě občas „po anglicky“ vykal. Přes pana Haunera jsem se seznámil s Williamem Shakespearem. Jak k tomu došlo? Z okruhu známých mých rodičů jedna neslyšící Češka začala chodit s neslyšícím Dánem, později se vzali. Z Dánska chodily pohlednice a mezi nimi také z Helsingeru s hradem Kronborg („Elsinor“ u Shakespeara), kde žil Hamlet, princ dánský. Pan Hauner mi převyprávěl stručný obsah dramatu Hamlet. Stejně tak o Malé mořské víle podle Andersena (so-

Hauner a prezident Gallaudet
College Percival Hall (1934)

cha Malé mořské víly je symbolem Kodaně).

Hauner ve třicátých letech vycestoval do Ameriky, navštívil řadu měst a pamětihodností. Nechyběla ani Gallaudetova univerzita. Všechno nafilmoval a jistě si dovedete představit nadšení dvanáctiletého kluka, který tento film viděl. V polovině šedesátých let málokdo u nás věděl, že v USA existovala vysoká škola pro neslyšící. Haunerovi bydleli v jedné střešovické vile a vždycky na mne dýchla zvláštní atmosféra první republiky. Na stěnách kožené knihy, obrazy. Jako knihář měl talent a jeho vazby byly krásné! Bohužel, neuměl svoje umění prodávat. Nikdy jsem se nezbavil pocitu, že někteří kolegové z branže Haunera využívali.

Pan Hauner mi vyprávěl spoustu zajímavostí ze světa, z historie, mnoho příběhů možná podnítilo moji dětskou zvědavost o všechno kolem nás.

Petr Pánek,
foto: archiv Petra Pánka

**PŘÍŠTĚ:
HUBERT KAUZNER**